



Państwowy Fundusz  
Rehabilitacji Osób  
Niepełnosprawnych

DZIAŁALNOŚĆ  
PAŃSTWOWEGO FUNDUSZU REHABILITACJI  
OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH  
W OKRESIE  
27 IV 2016 – 27 IV 2017

[www.pfron.org.pl](http://www.pfron.org.pl)

*Szanowni Państwo,*

z przyjemnością przekazuję informację na temat działalności Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w ostatnich 12 miesiącach. To był niezwykle i trudny czas. Udało nam się rozpocząć gruntowne zmiany, które mają doprowadzić do usprawnienia pracy Funduszu i nastawienia na wsparcie osób niepełnosprawnych. Rozpoczęliśmy przekształcanie PFRON w sprawną, nowoczesną instytucję, której głównym zadaniem jest ułatwianie osobom niepełnosprawnym pełnego uczestnictwa w życiu zawodowym i społecznym. Przekształcamy Fundusz na przyjazny i pomocny osobom niepełnosprawnym, pracodawcom, samorządom i organizacjom pozarządowym. Fundusz ma nowy statut, regulamin organizacyjny, pracy i wynagrodzeń, nową, mniejszą strukturę organizacyjną, mniej kadry kierowniczej, mniejsze zatrudnienie, nowe przyjazne dla osoby niepełnosprawnej oddziały regionalne. Gotowych jest kilkanaście programów wspierających aktywizację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych.



Robert Kwiatkowski  
Prezes Zarządu PFRON

## 1. PROGRAMY FUNDUSZU

Przyjęte w roku 2016 i 2017 programy dla osób niepełnosprawnych obejmują:

- wprowadzenie zasady szerokich konsultacji społecznych poprzedzających przyjęcie programów;
- monitorowanie, audytowanie i badanie ich skuteczności;
- promowanie zatrudnienia osób niepełnosprawnych;
- aktywizację środowiska osób niepełnosprawnych i promowanie pozytywnych postaw wobec osób niepełnosprawnych;
- upowszechnianie dobrych praktyk w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.

### Programy zatrudnienia i aktywizacji zawodowej

- **pilotażowy program „Gotowi do pracy – włączenie osób niepełnosprawnych w rynek pracy”** zakłada wprowadzenie 4.193 osób niepełnosprawnych na rynek pracy. Dofinansowania udzielono 29 projektom na łączną kwotę 24,5 mln zł;
- **pilotażowy program „Stabilne zatrudnienie – osoby niepełnosprawne w administracji i służbie publicznej”** jest skierowany do instytucji publicznych, jednostek samorządu terytorialnego oraz państwowych i samorządowych instytucji kultury. Zatrudnienie osób niepełnosprawnych w tych instytucjach powinno się zwiększyć do 2020 r. co najmniej o 2.500. Średnioroczny koszt programu wyniesie 13 mln zł;
- **pilotażowy program „Absolwent”** skierowany jest do osób niepełnosprawnych, które mają wykształcenie wyższe lub studiują na ostatnim roku. W ramach programu grupa ta otrzymuje możliwość podniesienia kwalifikacji zawodowych poprzez wsparcie kompleksowe i indywidualne. Wartość programu to średniorocznie 20 mln zł. Program jest realizowany przez szkoły wyższe,

organizacje pozarządowe oraz partnerstwa szkół wyższych z organizacjami pozarządowymi. Co roku program obejmuje ok. 1.000 osób;

- **pilotażowy program „Praca - integracja”** ma na celu zwiększenie zatrudnienia osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy – co najmniej o 1000 rocznie. Fundusz obejmuje dofinansowaniem (średniorocznie 12 mln zł) m.in. koszty rekrutacji, uzyskania pożądaných kwalifikacji, zniwelowania barier uniemożliwiających podjęcie zatrudnienia (m.in.: zakup sprzętów i urządzeń technicznych, zatrudnienie asystenta lub trenera pracy, dojazd do pracy) czy wykorzystanie innowacyjnych metod utrzymania zatrudnienia, dzięki którym osoba niepełnosprawna może nadal pracować;
- **Program Partnerski**, którego celem jest zwiększenie zatrudnienia osób niepełnosprawnych w instytucjach publicznych i spółkach Skarbu Państwa. Do 27 kwietnia 2017 r. wynegocjowano i podpisano porozumienia z TVP SA, Szkołą Główną Handlową, Uniwersytetem Ekonomicznym w Poznaniu, Poczta Polska SA, Bankiem Pocztowym SA, Polsko-Japońską Akademią Technik Komputerowych, Przedsiębiorstwem Państwowym „Porty Lotnicze”; do końca maja 2017 planowane jest podpisanie porozumienia z ZUS, MSWiA, Komendą Główną Policji, Uniwersytetem Kardynała Stefana Wyszyńskiego oraz Instytutem Transportu Samochodowego.

### Programy rehabilitacji społecznej

- **konkurs „Kurs na samodzielność – zwiększenie aktywności osób niepełnosprawnych w życiu społecznym”**, w ramach zawartych umów wsparciem zostanie objętych blisko 100 tys. osób niepełnosprawnych. Na realizację ponad 350 projektów prowadzonych przez organizacje pozarządowe PFRON przeznaczy ponad 134 mln zł;
- **pilotażowy program „Aktywny samorząd”** ma na celu wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych

w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji. Partnerem programu jest samorząd powiatowy. Na realizację programu zaplanowano w 2017 roku 115 mln 780 tys. zł; w ramach programu ok. 50% środków przeznaczanych jest na wsparcie w uzyskaniu przez osoby niepełnosprawne wyższego wykształcenia. Planowane jest objęcie wsparciem ok. 25 tys. osób;

- **„Program wyrównywania różnic między regionami III”** zmierza do zwiększenia dostępu osób niepełnosprawnych do rehabilitacji zawodowej i społecznej ze szczególnym uwzględnieniem osób zamieszkujących regiony słabiej rozwinięte gospodarczo i społecznie. W planie finansowym przewidziano na ten cel 50 mln zł. Planowane jest objęcie wsparciem ok. 25 tys. osób;
- **„Program wsparcia międzynarodowych imprez sportowych dla osób niepełnosprawnych”**, w ramach którego wsparcie mogą otrzymać międzynarodowe imprezy sportowe dla osób niepełnosprawnych organizowane na terenie Polski oraz udzielane jest wsparcie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w międzynarodowych imprezach sportowych organizowanych poza granicami Polski. Na realizację programu przeznaczono 1 mln 300 tys. zł;
- **program „Partnerstwo dla osób z niepełnosprawnościami”** zmierza do zwiększenia aktywności zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami osiąganą poprzez zintensyfikowanie działań podejmowanych przez organizacje pozarządowe, którym wsparcie uzyskane w programie umożliwi realizację projektów dedykowanych osobom z niepełnosprawnościami, dofinansowanych ze środków europejskich (Europejskiego Funduszu Społecznego) w ramach RPO. Adresatami programu są organizacje pozarządowe. Na realizację programu przeznaczono 1 mln zł;
- **konkurs „Jesteśmy razem! – zmiana postaw społecznych wobec osób niepełnosprawnych”**, którego celem jest promowanie pozytywnych postaw wobec osób niepełnosprawnych. Projekt dotyczy organizacji m.in.: ogólnopolskich imprez kulturalnych lub sportowych oraz ogólnopolskich imprez promujących aktywność

- społeczną lub zawodową osób niepełnosprawnych, w których impreza finałowa powiązana jest z organizacją cyklu imprez regionalnych;
- **konkurs „Aktywność i wiedza”**, którego celem jest wzrost aktywności osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia i zapewnienie im dostępu do informacji;
- celem strategicznym programu **„Wsparcie inicjatyw”** jest promowanie działań na rzecz aktywizacji środowiska osób niepełnosprawnych. Chodzi m.in. o promocję artystycznych dokonań osób niepełnosprawnych oraz o kreowanie wspólnej, europejskiej polityki promującej inkluzję społeczną osób niepełnosprawnych, upowszechniane i rozwijane są dobre praktyki w zakresie problematyki niepełnosprawności. W ramach programu PFRON organizuje konkurs *Sztuka Osób Niepełnosprawnych* oraz konkurs *Otwarte drzwi* na najlepsze prace magisterskie i doktorskie poświęcone problematyce niepełnosprawności.

## 2. REALIZACJA PLANU FINANSOWEGO W 2016 ROKU

- Wsparciem zostało objętych ponad 885 tys. osób niepełnosprawnych;
- Plan finansowy realizowany był w oparciu o Załącznik do Ustawy Budżetowej na rok 2016 z dnia 25 lutego 2016 r., który zakładał **przychody w wysokości 4 mld 618 mln 558 tys. zł, które zostały zrealizowane w 101,87 proc.**;
- Pozyskane przychody z tytułu wpłat zakładów pracy pochodziły przede wszystkim (ok. 87 proc. przychodów uzyskanych) z wpłat pracodawców zatrudniających co najmniej 25 pracowników. Ponad 7 proc. uzyskanych przychodów stanowiły wpłaty od państwowych i samorządowych jednostek organizacyjnych. Jednocześnie wpłaty od prowadzących zakłady pracy chronionej, którzy są zobowiązani do wpłat na Fundusz, stanowiły ok. 4 proc. uzyskanych przychodów;

- **W 2016 r. liczba pracodawców zobowiązanych do wpłat systematycznie spadała.** W grudniu 2016 r. zadeklarowało wpłaty na PFRON o ponad 6 proc. pracodawców mniej niż w styczniu 2016 r.;
- Plan finansowy przewidywał wydatki w wysokości 4 mld 842 mln 786 tys. zł i został zrealizowany w 97,47 proc.;
- Na zadanie dofinansowania do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych przeznaczono 2 mld 985 mln zł;
- Liczba osób niepełnosprawnych zgłoszonych przez wszystkich pracodawców za listopad 2016 r. wynosiła 258.008 osób, co stanowi wzrost o prawie 12 tys. w stosunku do grudnia 2015 r.;
- Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie wykonanie planu finansowego PFRON w 2016 roku.

### Plan na rok 2017

- Planowane wsparcie dla 923 tys. osób niepełnosprawnych, co stanowi wzrost o ok. 40 tys. w stosunku do roku 2016;
- Plan finansowy PFRON na 2017 r. przewiduje uzyskanie przychodów w wysokości **4 mld 738 mln zł**, w tym z tytułu wpłat pracodawców **3 mld 782 mln zł**;
- Wykonanie planu finansowego za I kwartał 2017 r. przedstawia się następująco:
  - przychody zrealizowano w wysokości 1.195.913.787,18 zł, tj. 25,42 proc. planu;
  - wydatki zrealizowano w wysokości 1.047.555.059,18 zł, tj. 21,46 proc. planu;
- Dane porównawcze za I kwartał 2017 r. do I kwartału 2016 r. dotyczące dofinansowania do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych wykazują tendencję wzrostową (unikalna liczba nr pesel, na które nastąpiła wypłata środków w I kwartale 2017 r. **wyniosła 265 tys.**, co stanowi wzrost o ponad 15 tys. w porównaniu do I kwartału roku poprzedniego).

### 3. ZMIANY W DZIAŁALNOŚCI FUNDUSZU

- Przyjęto nową misję, wizję i wartości Funduszu;
- **Misją Funduszu** jest ułatwianie osobom niepełnosprawnym pełnego uczestnictwa w życiu zawodowym i społecznym;
- **PFRON ma być** nowoczesną organizacją publiczną, efektywnie realizującą swoje podstawowe działania oraz inicjującą innowacyjne na skalę polską i europejską projekty nakierowane na rozwiązywanie problemów osób niepełnosprawnych;
- Wartości PFRON:



- **Nowy Statut**, który umożliwił zwiększenie efektywności i skuteczności funkcjonowania PFRON;
- **Raport Otwarcia**, stanowiący analizę i ocenę dotychczasowej działalności Funduszu. Wnioski z analizy zostały wdrożone;
- **Strategia kierunkowa** dla PFRON. Zgodnie z jej założeniami przyjęto: **Strategię Komunikacji** zakładającą budowę nowego modelu komunikacji z otoczeniem Funduszu; **Strategię Informatyzacji** koncentrującą się na zadaniach związanych z „uwalnianiem” systemów celem ich rozwoju, modernizacji i ujednolicaniu infrastruktury, która ma być wykorzystywana dla wsparcia osób



niepełnosprawnych, pracodawców, samorządów etc.; **Politykę zarządzania kapitałem ludzkim**, która określa mechanizmy i kierunki aktywności służące i mające na celu stały wzrost efektywności działania Pracowników w realizacji misji Funduszu;

- **nowa rola oddziałów Funduszu** jako regionalnych koordynatorów wsparcia dla osób niepełnosprawnych; oddziały mają być regionalnym liderem do spraw osób niepełnosprawnych współpracującym z jednostkami samorządu terytorialnego, pracodawcami, organizacjami pozarządowymi; bezpośrednio obsługują osoby niepełnosprawne i ich rodziny, pracodawców i organizacje pozarządowe;
- **nowy Regulamin Organizacyjny i Regulamin Wynagradzania Pracowników PFRON:**
  - nowa struktura organizacyjna (10 jednostek organizacyjnych zamiast 16);
  - zmniejszenie kadry kierowniczej (w kwietniu 2016 r. obejmowała 166 osób, w kwietniu 2017 – 66 osób);
  - optymalizacja zatrudnienia – zmniejszenie o 6 proc. (w kwietniu 2016 r. zatrudnionych było 978 osób, w kwietniu 2017 – 922) przy jednoczesnym znaczącym zwiększeniu liczby pracowników bezpośrednio obsługujących osoby niepełnosprawne, pracodawców oraz organizacje pozarządowe;
  - wprowadzenie okresowych ocen wszystkich pracowników Funduszu;
  - uchylene większości spośród 123 Zarządzeń Prezesa Zarządu (obowiązują 43 zarządzenia w sprawach ogólnych/organizacyjnych);
  - integracja zarządzania flotą samochodową, sprzedaż 13 samochodów;
  - centralizacja obsługi finansowo-księgowej w Biurze Funduszu;
  - wprowadzenie zastępczej obsługi kasowej BGK na potrzeby wszystkich jednostek organizacyjnych;
  - przejęcie obsługi i rozliczania umów oraz faktur za usługi i zakupy oddziałów (scentralizowano usługi telefoniczne, ubezpieczenie majątku i mienia PFRON);

- rozpoczęcie wdrażania obsługi elektronicznej korespondencji z urzędami i przesyłanie tytułów wykonawczych w formie elektronicznej, zakupiono podpisy kwalifikowane, zmodyfikowano system informatyczny;
- **optymalizacja wynajmowanych nieruchomości;** 13 marca 2017 r. PFRON podpisał umowę z Polskim Holdingiem Nieruchomości S.A, która przewiduje wynajem dodatkowej powierzchni biurowej i magazynowej. Dzięki umowie zmniejszy się liczba lokalizacji biur Funduszu w Warszawie i zmniejszą się koszty wynajmu;
- **poprawa efektywności działania Funduszu, w tym zmniejszenie liczby nierozstrzygniętych postępowań administracyjnych** w wyniku zakończenia większej liczby postępowań w stosunku do wszczętych w tym samym okresie. Znaczące zwiększenie terminowości prowadzonych postępowań administracyjnych;
- ograniczenie kosztów funkcjonowania Biura Funduszu;
- działania informacyjno-promocyjne:
  - rozpoczęcie prac nad modernizacją systemu infolinii;
  - przygotowanie nowej witryny internetowej;
  - wydawanie kwartalnika „Niepełnosprawność”;
- **prowadzenie działalności naukowo-badawczej.** Przeprowadzenie badań: „Sytuacja zawodowa absolwentów różnych form edukacji na poziomie wyższym, którzy ukończyli wybrany przez siebie poziom nauki w latach 2013-2015 i korzystali ze wsparcia finansowego PFRON udzielonego w ramach pilotażowego programu *Aktywny samorząd*”, „Ewaluacja wejścia osób niepełnosprawnych na otwarty rynek pracy realizowanego w ramach zlecenia realizacji zadań finansowanych ze środków PFRON”, „Badanie realizacji przez samorzędy powiatowe zadań ustawowych na rzecz osób niepełnosprawnych”.